

radu, by vyslala ke hlavnímu přelíčení některého svého člena, který by tam posudek zastával. Jest proto trvati na tom, že osobní dostavení se lékařské rady, stejně jako dříve lékařské fakulty, není možné. Ostatně v souzeném případě ani obžalovaný ani obhájce neučinil návrh, by členové soudní lékařské rady byli k soudu předvoláni. Osnova nového trestního řádu doplňuje v § 275 pod čís. (4) výpočet případů, kdy může býti čten posudek znalců dříve podaný (§ 252 tr. ř.), výslovně ustanovením, že posudek veřejného úřadu nebo ústavu, najmě i posudek soudní lékařské rady může býti vždy přečten. (Dle motivů je toto ustanovení odůvodněno již povahou zmíněných institucí, jež skýtají plnou záruku za správnost posudku). Je-li toho třeba k objasnění věci, mohou býti podle osnova vyslechnuti jako znalci osoby pojmenované úřadem nebo ústavem, nikoliv také soudní lékařskou radou pro tento případ (§ 139 osnova). Z toho, co uvedeno, plyne, že přečtením posudku soudní lékařské rady neporušil soud zásady trestního řízení, zabezpečující náležitou obhajobu obžalovaného, najmě zásadu ústnosti, a že tedy není opodstatněn důvod zmatečnosti čís. 5 § 344 tr. ř. K výtce zmateční stížnosti, že se posudek soudní lékařské rady »nedovoleným způsobem vyslovuje, že jde o vraždu z motivů sadistických, a že svou nevhodnou úpravou musel neb aspoň mohl v porotcích předem vzbuditi přesvědčení, že jde skutečně o vraždu ve smyslu právním, ač jest možný i zločin zabití z pohnutek sadistických«, jest k vůli úplnosti dodati, že soudní lékařská rada byla o podání posudku v tomto směru soudem výslovně dožádána, a zdůrazniti, že se již soudní znalci psychiatři, slyšení při prvním hlavním přelíčení, vyslovili v ten rozum, že jde o vraždu z vilnosti, ne však o čistou vraždu takovou, a že obžalovaný ani jeho obhájce nevznesli tehdy proti tomu odpor; a poněvadž nyní obžalovaný souhlasil i s přečtením tohoto posudku i s dodatkem, dostal se tento názor znalecký již touto cestou k vědomosti porotního soudu, takže není odůvodněno tvrzení zmateční stížnosti, že teprve posudkem soudní lékařské rady bylo porotcům »vsugerováno přesvědčení, že jde o vraždu z pohnutek sadistických«. Ostatně porotci mají právo zkoumati obsah i důvody každého znaleckého posudku, tedy i posudku soudní lékařské rady, a zjednati si samostatné přesvědčení o tom, lze-li pokládati okolnosti jím dokazované — v souzeném případě úmyslné usmrcení z pohnutek sadistických — za dokázané čili nic. O rozdílu mezi vraždou a zabitím byli porotci předsedou poučeni, a ana jim byla kromě hlavní otázky na zločin vraždy dána i eventuální otázka na zločin zabití, měli možnost posouditi čin obžalovaného s toho i onoho hlediska.

Čís. 4121.

Jen v druhém případě § 209 tr. zák. se vyžaduje v subjektivním směru vědomí pachatelovo o možných důsledcích křivého obvinění v tom směru, jak uvádí druhá věta § 209 tr. zák.; v prvním případě stačí vědomí o nepravdivosti skutkových tvrzení, zakládajících křivé udání z vymyšleného zločinu u vrchnosti.

Jest lhostejno, z jakého podnětu (z jaké pohnutky) k udání (k obvinění) došlo, zda je pachatel učinil z vlastního popudu, či následkem oznámení jiné osoby, v jaké vlastnosti udavač křivé udání učinil, zda jako svědek či jako podezřelý (obviněný), jaký konečný cíl tím sledoval (zda chtěl obviněného či odvrátiti od sebe podezření).

Dodatečné odvolání křivého obvinění nečiní pachatele beztrestným.

(Rozh. ze dne 30. března 1931, Zm I 139/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. ledna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem utrhaní na cti podle § 209 tr. zák.

Důvody:

Zmatečnou stížností napadá odsuzující výrok pro zločin podle § 209 tr. zák. důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Namítá, že ke skutkové podstatě tohoto zločinu ve směru subjektivním nestačí zjištění, že si pachatel byl vědom, že »uvádí o někom vymyšlené okolnosti, nýbrž že se požaduje i vědomí pachatelovo o možném dosahu jeho obvinění pro obviněného, že si tudíž pachatel musí býti plně vědom toho, že na základě jeho udání může býti zahájeno vyšetřování proti obviněnému se všemi toho důsledky«. Poněvadž napadený rozsudek ono vědomí nezjišťuje ani neodůvodňuje, spatřuje v tom zmatečnou stížnost důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Zmatečnou stížností jest na omylu. § 209 tr. zák. obsahuje dvě samostatné skutkové podstaty: 1. kdo někoho pro nějaký naň vymyšlený zločin u vrchnosti udá; 2. nebo takovým způsobem obviní, že by jeho obvinění mohlo dáti vrchnosti podnět k vyšetřování neb aspoň k pátrání proti obviněnému. Jen v druhém případě se vyžaduje v subjektivním směru vědomí pachatelovo o možných důsledcích křivého obvinění v tom směru, jak uvádí druhá věta § 209 tr. zák. V prvním případě stačí vědomí o nepravdivosti skutkových tvrzení, zakládajících křivé udání z vymyšleného zločinu u vrchnosti. V souzeném případě byl obžalovaný uznán vinným, že udal Františka V-u pro vymyšlený naň zločin krádeže u policejního ředitelství, tudíž u vrchnosti ve smyslu § 209 tr. zák., tedy zločinem podle první věty tohoto zákonného ustanovení. V tomto ohledu nalézací soud zjišťuje, že »obžalovaný zavinil, že V. byl beze vší příčiny vyšetřován pro zločin krádeže naň vymyšlený, vědomě falešná tvrzení ohledně něho (Františka V-y) uváděl, mezi tím co obžalovaný B. byl na svobodě«, což s dostatek poukazuje k tomu, že vzal za zjištěno i vědomí obžalovaného o nepravdivosti skutkových tvrzení, zakládajících křivé udání z vymyšleného zločinu krádeže u vrchnosti. To však podle toho, co řečeno, ve směru subjektivním stačí a nebylo třeba zjišťovati další okolnosti ve zmatečnou stížnost zdůrazněné. Neobstojí však ani další námitka uplatňovaná ve zmatečnou stížnosti s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř., že obžalovaného omlouvá, že

křivé udání na Františka V-u učinil ke své obhajobě, byv na policii vyslýchán jako obviněný, a že je odvolal, zvěděv o vyšetřování proti V-ovi. Pro trestnost udání podle první věty (právě tak jako obvinění podle druhé věty) jest lhostejno, z jakého podnětu nebo z jaké pohnutky k nim došlo, zda je pachatel učinil z vlastního popudu, či následkem oznámení jiné osoby, v jaké vlastnosti udavač křivé udání učinil (zda jako svědek či jako podezřelý nebo obviněný), jaký konečný cíl tím sledoval (zda chtěl obviniti druhého, či odvrátiti od sebe podezření). Rozhodný jest obsah křivého udání. Stačí tudíž pro první případ § 209 tr. zák., tvrdí-li kdo vrchnosti vymyšlené skutečnosti, zakládající skutkovou podstatu zločinu takovým způsobem, že jimi jest určitá osoba označována za pachatele zločinu, který ve skutečnosti nespáchala. Právo osoby, obviněné z trestného činu, hájiti se, a zákonné dobrodiní, že taková osoba nemá povinnost mluvit pravdu, nesmí se zvrhnouti v křivé obviňování druhých ze zločinu a tím v beztrestné páchaní trestných činů. Že ani dodatečné odvolání křivého obvinění (k němuž v souzeném případě došlo teprve pod tíhou usvědčujících okolností), nečiní pachatele beztrestným, plyne z úvahy, že zločin podle první věty § 209 tr. zák. jest dokonán tím, že bylo u vrchnosti učiněno udání z vymyšleného zločinu, a že zákon nemá zvláštní ustanovení o beztrestnosti z onoho důvodu (rozh. čís. 112 sb. n. s.). Že si byl obžalovaný vědomi nepravdivosti svých udání na V-u, jehož obvinil u policejního ředitelství ze zločinu krádeže, je, jak již řečeno, v rozsudku s dostatek zjištěno. Všecky úvahy, v nichž se stěžovatel snaží dolíčiti, že si neuvědomil a nemohl uvědomiti dosah svých udání pro obviněného V-u, musí se minouti s úspěchem vzhledem k tomu, co bylo řečeno o náležitostech skutkové podstaty zločinu podle první věty § 209 tr. zák. ve směru subjektivním.

Čís. 4122.

Pro trestné činy, spáchané a oznámené v době, kdy pachatel konal vojenské cvičení, jest příslušný vojenský soud (§ 60 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 30. března 1931, Zm I 912/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Postupem okresního soudu v Pardubicích v trestní věci proti Josefu S-ovi, pokud se trestní řízení vztahuje na krádež kapesních hodinek ke škodě Viléma W-a, počínajíc nařízením hlavního přelíčení, najmě pak vynesením rozsudku ze dne 10. září 1930, pokud jím byl Josef S. uznán vinným i touto krádeží, jakož i dalším opatřením, nařízením výkonu trestu, pokud byl uložen i za tento trestný čin, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 1 a 60 tr. ř. Postup ten, najmě i rozsudek v oné části se zrušuje; důsledkem toho pak zrušuje se rozsudek i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících, najmě ve výroku o nepodmíněném odsouzení a ve výroku o ztrátě práva volebního, a věc se vrací okres-